

A31.) Feladat

Egy m tömegű, R sugarú, homogén tömegeloszlású, tömör korong a függőleges (x,y) síkban a vízszintes „ x ” tengelyen csúszásmentesen gördül. A korong középpontját egy nulla nyugalmi hosszúságú rugóval, a „ $-y$ ” tengelyen lévő „ P ” ponthoz kötöttük. A korong egyensúlyi helyzetében a rugó hossza L . $\Theta_{TKP}=0.5mR^2$.

- Válasszon általános koordinátá(ka)t úgy, hogy szerepeljen közöttük a korong középpontjának a helyzetét megadó x koordináta (is) és írja fel a Lagrange függvényt! (Javaslat: vegye figyelembe a kényszerfeltételeket!)
- Adja meg az általános impulzus(oka)t, és értelmezze a jelentését (vagy jelentésüket)!
- Adja meg a rendszer Hamilton függvényét!
- Írja fel a Hamilton-féle kanonikus egyenleteket!
- Oldja meg a mozgásegyenlete(ke)t!

A32.) Feladat

Egy m tömegű pont a vízszintes síkban végzi a mozgását. A sík egy adott P pontjához egy D rugóállandójú (nulla nyugalmi hosszúságú) rugót rögzítettünk, amelynek másik vége a tömegponthoz kapcsolódik. A tömegpont egy O középpontú, R sugarú ív mentén mozoghat csak. Az OP távolság éppen $2R$.

- Válassza általános koordinátának a φ -t és adja meg a rendszer szabadsági fokainak számát!
- Írja fel a mozgási és a potenciális energiát!
- Konstruálja meg a Lagrange függvényt!
- Adja meg az általános impulzus(oka)t!
- Adja meg a rendszer Hamilton függvényét!
- Írja fel a kanonikus egyenleteket!
- Az egyensúlyi helyzet körüli kis elmozdulásokat feltételezve oldja meg a mozgásegyenlete(ke)

A33.) Feladat

Adott egy R sugarú, M tömegű, homogén korong, amely a függőleges síkban a vízszintes tengelye körül surlódásmentesen elfordulhat. A korong peremre egy ugyancsak M tömegű pontszerű testet rögzítettünk. A korong kerületére egy „ a ” hosszúságú, súlytalan és nyújthatatlan fonalat tekertünk, amelynek végén egy $m = M/2$ tömegpont függ. A m csak függőlegesen mozog. A korong helyzetét a peremen lévő ponthoz húzott sugárnak a függőlegessel bezárt (az ábrán bejelölt) φ szöge adja meg

- Határozza meg a rendszer egyensúlyi állapotában a φ szög φ_0 értékét!
- Legyen $\varphi = \varphi_0 + \alpha$! Válassza általános új koordinátának az „ α ” szöget és adja meg a rendszer Lagrange függvényét!
- Határozza meg az általános impulzu(soka)t!
- Határozza meg a rendszer Hamilton függvényét!
- Írja fel a kanonikus egyenleteket!
- Oldja meg a kanonikus egyenleteket (kis kitérések esetére: $\alpha \ll \varphi_0$)!

MECHANIKA 1	B) HF 11.
--------------------	------------------

B21.) Feladat

Adott négy darab egyforma, vékony, homogén, merev rúd. A rudak tömege „ m ” és a hosszuk „ a ”. A rudakat a végükön lévő, súrlódásmentesen mozgó csuklókkal egymáshoz kötöttük, úgy, hogy egy négyszöget alkossanak. A szerkezetet az egyik csuklójánál fogva a függőleges (x,y) sík origójához kapcsoltuk. A négyszögnek ezt a sarkát egy rugóval a vele szemközt (alatta) lévő csuklóhoz kötöttük. Ezt a csuklót a függőleges „ y ” tengely mentén mozgó csúszkához kapcsoltuk. A rugóállandó „ D ” és a rugó nyugalmi hossza zérus.

A rugó és a rudak között mérhető szöget jelölje „ φ ”! Az „ m ” és a „ D ” értéke akkora, hogy egyensúlyi helyzetben a négyszög **éppen négyzet** alakú lesz. Legyen $\varphi = \varphi_0 + \alpha$ ahol $\alpha \ll \varphi_0$ és φ_0 az egyensúlyi állapotban mérhető szög! A következőkben az egyensúlyi helyzet körüli kis elmozdulásokat vizsgáljuk!

- a.) Válassza általános koordinátának α -t!
- b.) Határozza meg a rendszer kinetikus energiáját!
(Javaslat: gondosan adja meg a rudak középpontjának sebességét!)
- c.) Határozza meg a rendszer potenciális energiáját!
- d.) Határozza meg a rendszer Lagrange függvényét!
- e.) Adja meg az általános impulzus(oka)t!
- f.) Határozza meg a rendszer Hamilton függvényét!
- g.) Írja fel a kanonikus egyenleteket!
- h.) Az egyensúlyi helyzet körüli kis (α) elmozdulásokat feltételezve oldja meg a mozgásegyenlete(ke)t!

B22.) Feladat

Egy vízszintes asztallapra „ a ” sugarú hengert erősítettünk úgy, hogy a tengelye a lapra merőleges. A hengerre vékony fonalat cséveltünk amelynek szabad végén egy pontszerű golyó van. A golyót „ v_0 ” kezdő sebességgel elindítjuk. A golyó a **vízszintes felületen** (súrlódásmentesen) mozog, miközben a fonál letekeredik a hengerről. A tömegpont helyzetét azzal az α szöggel jellemezhetjük, amellyel a letekeredett fonal hossza „ $R \cdot \alpha$ ”.

- a.) Válassza általános koordinátának az „ α ” szöget és írja fel a rendszer Lagrange függvényét!
- b.) Írja fel a Lagrange 2 mozgásegyenlete(ke)t és oldja meg!
(Javaslat: konstruálja meg a Jacobi integrált és használja ki az energiamegmaradást.)
- c.) Határozza meg a rendszer Hamilton függvényét!
- d.) Oldja meg a kanonikus egyenleteket! (Használja ki az energiamegmaradást!)